

UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT
„ION CREANGĂ” DIN CHIȘINĂU
FACULTATEA FILOLOGIE ȘI ISTORIE
CATEDRA LIMBĂ ȘI COMUNICARE

PROGRAMUL DE STUDII
DIDACTICA LIMBII ROMÂNE CA LIMBĂ NEMATERNĂ/STRĂINĂ

CICLUL II (MASTER)

90 CREDITE

Plan de învățământ -2018

CATALOGUL CURSURILOR

Denumirea programului de studii	Didactica limbii române ca limbă nematernă/străină
Ciclul	II Masterat
Denumirea cursului	Managementul organizației școlii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra <i>Limba și Comunicare</i>
Titular de curs	Sv. Dermenji-Gurgurov, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	sv_dermenji@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
S. 01. A. 006	5	I	I	150	35	115
Descriere succintă a cursului						
Cursul <i>Managementul organizației școlii</i> dezvoltă competențe specifice acestui domeniu și duce la creșterea calității actului educațional la nivel de management școlar. Astfel, parcurgându-l, masterandul își va dezvolta abilitățile unui manager model și competent, care va poate conduce eficient o organizație școlară.						

Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>Cognitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea politicilor educaționale naționale și internaționale; - interpretarea legislației generale și specifice profilului unității de învățământ, a diverselor acte normative; - cunoașterea principiilor ce stau la baza elaborării proiectului de dezvoltare a instituției de învățământ general; - identificarea și analiza problematicii educației și pedagogiei contemporane; - analiza contextului educațional în care funcționează instituția în vederea proiectării unei strategii adecvate de dezvoltare instituțională; - explicarea prin fundamente psihologice a abordării educative diferențiate a elevilor în funcție de personalitatea acestora; - cunoașterea conceptelor și teoriilor privind asigurarea internă a calității în școală. <p>Aplicative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - racordarea stilului de conduce și cooperare în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale membrilor comunității educative; - gestionarea fondurilor materiale și financiare ale instituției în funcție de prioritățile planului managerial cu respectarea legislației generale și specifice; - stabilirea de scopuri și obiective pertinente, și a strategiilor adecvate îndeplinirii lor; - aplicarea strategiilor eficiente în comunicarea și negocierea cu personalul instituției, cu beneficiarii procesului educațional; - selectarea căilor și mijloacelor de comunicare adecvate în vederea eficientizării demersului

- managerial;
- adaptarea la situații variate/ neprevăzute pentru rezolvarea operativă a problemelor educaționale;
- organizarea activității cadrelor didactice în vederea realizării obiectivelor din planul managerial;
- delegarea reușită a responsabilităților în cadrul grupului de lucru în unitatea de învățământ; utilizarea tehnicilor și tehnologiilor informaționale computerizate pentru eficientizarea activității și asigurarea calității acesteia;
- selectarea metodelor eficiente de motivare a personalului didactic pentru autoinstruire și autoeducație;
- coordonarea procesului instructiv-educativ pentru realizarea progresului școlar;
- evaluarea propriului proces de dezvoltare personală și profesională.

Integrative:

- proiectarea strategiei de dezvoltare instituțională;
- conceperea, promovarea și utilizarea unor instrumente manageriale moderne;
- proiectarea și implementarea Sistemului de Management al Calității la nivel instituțional în scopul asigurării și îmbunătățirii continui;
- proiectarea mecanismului de selectare/ motivare a resursele umane potrivit specificului unități de învățământ;
- promovarea valorilor naționale și europene în educație prin programe și parteneriate;
- demonstrarea unei abordări constructive a personalului angajat și beneficiarilor procesului educațional;
- experimentarea bunelor practici educaționale;
- facilitarea colaborării și parteneriatului cu familiile elevilor și comunitatea;
- selectarea propriului traseu de formare, pentru dezvoltarea carierei, în concordanță cu aspirațiile personale.

Finalități de studii

- ✓ dezvoltarea abilităților unui manager model, eficient și competent, care va poate conduce o organizație școlară;
- ✓ formarea aptitudinilor de consilier competent pentru angajați;
- ✓ manifestarea dorinței de a activa în calitate de cadru managerial, care poate conduce o organizație școlară, care poate forma o echipă eficientă.

Precondiții

Parcursul disciplinelor modului psihopedagogic: ***Didactica generală; Teoria instruirii.***

UNITĂȚI DE CURS

TEMA 1. *Managementul instituției școlare.* Stiluri și roluri ale cadrului didactic în cadrul clasei de elevi. Relațiile profesor-elevi. *Managementul comunității de învățare.* Grupul școlar. Normativitatea în cadrul clasei. *Managementul situațiilor de criză educațională.* Problemele disciplinare. Abaterile disciplinare și criza educațională. Strategii de intervenție în situații de criză educațională. Abordări practice ale problemelor disciplinare.

TEMA 2. *Managementul formelor de organizare a activității instructiv-educative.* Stiluri de învățare. Strategii și metode didactice în contextul managementului clasei. Exemple de strategii pentru organizarea activității instructiv-educative. Stiluri de învățare. Alte deprinderi manageriale pentru eficientizarea procesului instructiv-educativ.

TEMA 3. *Managementul spațiului educațional.* Spațiul educațional și modelarea acestuia. Componentele spațiului educațional. Organizarea spațiului educațional. ***Managementul timpului educațional.*** Principii proactive pentru managementul timpului educațional.

TEMA 4. *Conceptul de organizație. Caracteristica organizației.* Structura conducerii sistemelor organizaționale. Modelul contemporan al structurii ierarhice de conducere. Structura organizațională (liniară, funcțională, statală, structura de matrice, structura corporativă, structura de divizare).

Organizația și tipuri de management. Tipul corelațional, situațional, investigațional de management. Funcția managerială în organizație. Dimensiunile funcției manageriale. Domeniile funcționale ale managementului organizației școlare (curriculum, resurse, personal, dezvoltare). Pârghiile acțiunii manageriale în organizație (autoritate, responsabilitate, putere, răspundere).

TEMA 5. Resursa principală a organizației – resursa umană. Concept de management al resursei umane. Factorii care influențează MRU. Politici în domeniul MRU. Activități de personal. Planificarea resurselor umane. Estimarea necesarului de personal. Recrutarea și selecția personalului. Conducerea resurselor umane în instituția de învățământ.

TEMA 6. Tipuri de putere în organizație. Puterea, aspecte conceptuale. Metode de influențare – emoționale, raționale. Factori de putere. Forme de putere. Putere, influență și manipulare. Impactul stilului managerial asupra puterii personale.

TEMA 7. Structura și tipurile carierei în organizație. Concept de carieră. Tipuri de carieră (după Clark) – triunghi, scară, spirală, stare staționară.

TEMA 8. Metodele contemporane și structuri ierarhice de conducere. Modelul contemporan al structurii ierarhice de conducere. Structura organizațională (liniară, funcțională, statală, structura de matrice, structura corporativă, structura de divizare). Conducere și putere. Scheme de conducere (a organizației școlare).

TEMA 9. Calitățile și competențele managerului. Concept de calitate, competență. Tipuri de manageri. Calitățile personale ale managerului. Calitățile managerului de succes. Calități apreciate la manageri. Tipuri de competențe manageriale (Caisîn, Dumbrăveanu, Cristea).

TEMA 10. Istoria formelor de conducere. Școala clasică (Teylor), școala relațiilor umane (McGregor), școala sistemelor sociale, școala neoclasică (Drucker).

Strategii de predare & învățare:

- ✓ predarea asistată de calculator (power point);
- ✓ problematizarea; descoperirea;
- ✓ studiul de caz;
- ✓ experimentul etc.

Strategii de evaluare: portofoliu/ miniteză de master; evaluare I și II, examen scris.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 50% - examenul final; 50% -la evaluări.

BIBLIOGRAFIE

Obligatorie:

1. Burduș, E., Popa, I.(2013), *Fundamentele managementului organizației*, ediția a treia, Ed. PROUNIVERSITARIA, București, p.15-53;251-267;275-279;282-313,336- 350
2. Burduș.E.(2012), *Tratat de management*, Ed. Prouniversitaria, București
4. Isac, F.L.(2015), *Comportament organizațional*, Ed. Universității Aurel Vlaicu din Arad, p.17;125
5. Isac, F.L.,Bălan, L.S.(2015), *Management comparat*, Ed. Univer. Aurel Vlaicu din Arad, p.18-105
6. Lile,Ramona(2011), *Management general*, Editura Gutenberg Univers, Arad
7. Lile Ramona (2011), *Managementul calității*, Editura Mirton, Timișoara
9. Lile,R.,Bălan, L., Săplăcan, S.I., Condea, C.(2015), *Management. Caiet de seminar*, Ed. Arad
10. Nicolescu, O., Verboncu, I.(2008), *Fundamentele managementului organizației*, Ed. Universitară
11. Petrișor, I.(2007), *Management strategic*, Abordare potențologică, Ed. Brumar, Timișoara

12. Vagu, P., Stegăroiu, I. (coord.), *Strategii manageriale*, Ed. Prouniversitaria, București
13. Jinga, *Inspekția și design-ul instrucțional.*, București, 2004.
14. Cristea, S., *Fundamentele pedagogice ale reformei învățământului.*, București, 1996.
15. Doherty, G., *Dezvoltarea sistemelor educaționale.*, New York, 1994.
16. Comănescu, Mihaela: *Management european*, Editura Economică, București 1999
17. Hofstede, Geert: *Managementul structurilor multiculturale*, Editura Economică, București, 1996
18. Mihuț, I.: *Euromanagement*, Ed. Economică, București, 2002
19. Nicolescu, Ovidiu: *Management comparat*, Editura Economică, București, 1997
20. Ghergut A., *Managementul general*, Ed Polirom 2007;
21. Cristea S., *Fundamente pedagogice ale reformei învățământului.* București – 1996.

Selectivă:

1. Joita Elena, *Management educațional*, Ed Polirom 2000
2. Iucu R., *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Ed Polirom 2000;
3. Rees David, *Arta managementului*, Ed Tehnica Buc. 1996;
4. Cerchez M., Mateescu E., *Management școlar*, Iasi 1995;
5. Roxana Tudorica, *Managementul educației*, Ed. Meronia 2007;
6. S. Cristea, *Managementul organizațiilor școlare*, Ed Didactică și pedagogică Buc. 1996;
7. Jinja I., *Inspekția școlară și design-ul instrucțional.* București 2004.

Denumirea programului de studii	Didactica limbii române ca limbă nonmaternă/străină
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	Metodologia cercetării pedagogice
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, catedra <i>Limbă și comunicare</i>
Titular de curs	Sv. Dermenji-Gurgurov, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	sv_dermenji@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anii	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
F. 02.O.007	5	I	II	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul respectiv este propus masteranzilor pentru a-i familiariza cu tehnicile de elaborare a lucrării științifice - teza de masterat. De asemenea, el va asigura dotarea masteranzilor cu un șir de competențe privind susținerea argumentată a unor puncte de vedere în cadrul comunicării interpersonale, de grup sau publice; întocmirea/redactarea unor sinteze, în rezultatul cercetării literaturii de specialitate cu referire la subiectul investigat, din punct de vedere teoretico-praxiologic. Cursul abordează cercetarea științifică din punct de vedere sistemic, componential și procedural. În cadrul acestuia sunt propuse o serie de exemple concludente cu referire începutul unei cercetări științifice și dobândirea unei experiențe de cercetare, care se va manifesta în capacitatea masterandului de a identifica probleme de investigație, a le aborda interpretativ, a redacta texte științifice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive:

- elucidarea conceptului de *cercetare pedagogică*;
- determinarea caracteristicilor relevante ale *cercetării pedagogice*;
- conștientizarea pașilor de proiectare a unei *cercetări pedagogice*.

Aplicative:

- stabilirea obiectivelor, ipotezei, problemei cercetării;
- realizarea design-ului cercetării;
- aplicarea proiectului cercetării pedagogice;
- interpretarea și validarea datelor experimentale obținute;
- elaborarea concluziilor finale.

Integrative:

- propunerea proiectelor de cercetare a unor probleme științifice;
- conștientizarea importanței studierii literaturii științifice la tema aleasă;
- anticiparea comiterii diferitor greșeli în scrierea tezelor;
- manifestarea dorinței de a realiza o cercetare pedagogică/educațională la locul de muncă.

Finalități de studii realizate la finele cursului

- ✓ recunoașterea/descrierea/identificarea/formularea bazelor filosofice, metodice și axiologice ale metodologiei și eticii cercetării în contextul problemelor actuale ale științelor educației;
- ✓ recunoașterea conceptelor de bază din aria de formare profesională, identificând variabilele și modele de cercetare teoretico-aplicate;
- ✓ rezumarea conceptelor studiate în lucrarea practică finală, focalizată pe aria de interes teoretico-aplicativ, în care se va demonstra corelația dintre actualitatea temei, problema cercetată, scopul, obiectivele, metodologia (metodele) și rezultatele cercetării;
- ✓ analiza și selectarea celor mai potrivite metode pentru diverse situații problematice în scopul identificării soluțiilor relevante;
- ✓ manifestarea abilităților de gândire critică și rezolvare de probleme pentru diverse cauze și efecte;
- ✓ aplicarea principiilor de cercetare științifică, fundamentate pe opțiuni valorice explicite, în elaborarea lucrărilor științifice, inclusiv a tezei de master.

Precondiții

Parcursul disciplinei *Metodologia investigației științifice* (ciclul I, licență).

UNITĂȚI DE CURS

TEMA 1: Cercetarea pedagogică. Importanță. Caracteristici. Funcții. Pași de proiectare a cercetării pedagogice. Delimitarea temei/ problemei de cercetat. Realizarea design-ului cercetării. Organizarea și desfășurarea cercetării pedagogice. Analiza, prelucrarea și interpretarea datelor obținute. Elaborarea concluziilor finale ale cercetării.

TEMA 2: Introducerea/ difuziunea experienței dobândite, a noului, în practica educativă. Condiții ale redactării textului lucrării științifice. Cercetarea cerințelor din Ghidul universitar.

TEMA 3: Metodologia cercetării pedagogice. Sistemul metodelor de colectare a datelor cercetării:

- metoda observației (sistematice);
- metoda observației ca participant;
- experimentul psihopedagogic/ didactic. Concepte importante ale bazei experimentale formele experimentului psihopedagogic/ didactic.

TEMA 4: Etape ale redactării tezei de masterat. Structura, conținutul și volumul tezei. Alegerea subiectului tezei de master. Documentarea științifică. Elaborarea aparatului categorial de noțiuni, structurarea și redactarea textului științific.

TEMA 5: Elaborarea și realizarea experimentului de constatare. Elaborarea și realizarea experimentului de formare și de validare.

TEMA 6: Pregătirea discursului și a prezentării pentru susținerea tezei. Elaborarea tezelor de master. Cerințe: Foaia de titlu. Cuprinsul. Introducerea (sau Preliminarii) cu descrierea:

- actualității și importanței problemei abordate;
- problemei, scopului și obiectivelor tezei;
- metodelor, tehnicilor de cercetare utilizate în elaborarea tezei (în funcție de categoria de teză);
- descrierii subiecților – lot, eșantion, cazuri – în funcție de categoria de teză;
- suportului științifico-metodic (enumerarea autorilor și lucrărilor relevante din domeniul de cercetare; valorii teoretico-aplicative a lucrării;
- sumarului compartimentelor tezei.

TEMA 7: Fundamentarea teoretică și cercetarea experimentală. Întocmirea concluziilor finale. Bibliografia. Corectitudinea trimiterilor. Referințele bibliografice. Publicațiile web și alte surse electronice.

TEMA 8: Prezentarea tezei în fața comisiei. Elementele conținutale ale prezentării discursului. Elaborarea tezelor de master. Structurarea și redactarea textului științific al capitolelor I și II, conform cerințelor unice ale Ghidului.

TEMA 9: Culegerea materialelor practice și experimentale. Elaborarea și realizarea experimentului de constatare. Validarea datelor experimentale.

TEMA 10: Elaborarea și prezentarea capitolului praxiologic. Analiza, sinteza și prelucrarea datelor experimentale, obținute în cadrul stagiului de practică de masterat. Pregătirea discursului și a prezentării pentru susținerea tezei în fața Comisiei de examinare a tezelor de masterat. Model de prezentare în power-point.

Strategii de predare și învățare

- ✓ predarea asistată de calculator (power point);
- ✓ problematizarea;
- ✓ descoperirea;
- ✓ experimentul etc.

Strategii de evaluare:

- ✓ portofoliu/ miniteză de master;
 - ✓ evaluare I și II, examen scris.
- Nota finală este constituită din următoarele componente: 50% - nota la examenul final; 50% - nota medie de la evaluări.

BIBLIOGRAFIE

Obligatorie:

1. Petrenco L., Vacarciuc M., Lapoșina E. coord.: Alexandra Barbăneagră. *Ghid pentru elaborarea și susținerea tezelor de licență /masterat*, UPS „Ion Creangă” Chișinău, 2014.
2. Condrea, I. *Introducere în tehnica cercetării*. Chișinău, 1997.
3. Dumitrescu, A. *Metodologia structurii narrative*. București, 1981.
4. Gherasim, A., Țurcanu, N. *Ghid metodologic pentru elaborarea tezelor de licență și de master*. Chișinău, 2005.
5. Irimia, D. *Structura stilistică a limbii române contemporane*. București, 1986.
6. Magheru, P. *Noțiuni de stil și compoziție*. Chișinău, 1996.
7. Mihai N. *Introducere în filosofia și metodologia științei*. Chișinău: Editura ARC, 1996.
8. Moraru Anton. *Metodologia istoriei. Teoria și practica investigațiilor științifice*. Chișinău: Editura Labirint, 2007.
9. Popper Karl. *Logica cercetării*. București: Editura științifică și enciclopedică, 1981.
10. Rad I. *Cum se scrie un text științific*. Cluj, 2008.
11. Rădulescu, Mihaela St., *Metodologia Cercetării Științifice*, Editura Didactică și Pedagogică, 2006.

Opțională:

1. Axentii, I. A., Axentii, V. *Ghid de perfectare a tezelor de licență și masterat*. Cahul, 2012.
2. Avramescu, A., Cândea, V., *Introducere în documentarea științifică*, București, Ed. Academiei, 1960.
3. Berceanu, B. Radu, Panaitescu, Iulian, *Prezentarea lucrărilor științifice. Metodologia activității autorului*, București, Ed. Științifică, 1968.
4. Bernal, J.D. *Știința în istoria societății*, București, Ed. politică, 1964.
5. Celmare Șt. *Studii de teoria cunoașterii*. Iași: Editura Universității "Al.I.Cuza", 1996.
6. Condrea I. *Introducere în tehnica cercetării*. Chișinău.2009.
7. Dogan M., Pahre R. *Noile științe sociale. Interpretarea disciplinelor*. Ediția a II-a. București: Editura Alternative, 1997.
8. Eco U. *Cum se face o teză de licență*. București, 2004.

9. Enăchescu C., *Tratat de teoria cercetării științifice*. Iași: Editura Polirom, 2005.
10. Gherghel N. *Cum să scriem un articol științific*. București, 1996.
11. King R.,F. *Strategia cercetării. Treisprezece cursuri despre elementele științelor sociale*. Iași: Editura Polirom, 2005
12. Marga A. *Introducere în metodologia și argumentarea filosofică*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1992.
13. Mihai N. *Introducere în filosofia și metodologia științei*. Chișinău: Editura ARC, 1996.
14. Moraru Anton. *Metodologia istoriei. Teoria și practica investigațiilor științifice*. Chișinău: Editura Labirint, 2007.
15. Popper Karl. *Logica cercetării*. București: Editura științifică și enciclopedică, 1981.
16. Rad I. *Cum se scrie un text științific*. Cluj, 2008.
17. Rădulescu, Mihaela St., *Metodologia Cercetării Științifice*, Editura Didactică și Pedagogică, 2006.
18. Roșca Rodica. *Cercetarea interdisciplinară ca metodologie a științelor*. Iași: editura Lumen, 2007.
19. Stengers Isabele. *Inventarea științelor moderne*.Iași: Editura Polirom, 2001.
20. Țapoc V., *Teoria și metodologia științelor contemporane: concepte și interpretări*. Chișinău: Editura USM, 2005.

Denumirea programului de studii	Didactica limbii române ca limbă nematernă/străină
Ciclul	II, Masterat
Denumirea cursului	ABORDAREA DIDACTICĂ A TEXTULUI LITERAR
Facultatea	Facultatea de Filologie și Istorie
Catedra responsabilă de curs	Catedra Limbă și Comunicare
Titular de curs	Șchiopu Constantin, dr. hab., prof univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	schiopu_constantin@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.01.004	5	I	I	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul contribuie la pregătirea specialiștilor în domeniu prin actualizarea/cunoașterea principalelor teorii referitoare la receptarea și interpretarea operei literare, la metodologiile existente în domeniul educației literar-artistice. Masteranzii vor învăța să evite stereotipul în ceea ce privește receptarea/interpretarea textului literar, să utilizeze diverse perspective de interpretare și în același timp să formuleze diferite tipuri de sarcini textuale, care ar scoate în evidență statutul cititorului ca subiect al actului interpretativ.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- **cognitive:** cunoașterea principalelor teorii cu privire la receptarea și interpretarea textului literar, la metodologiile de abordare a acestuia;
- **de învățare:** capacitatea de autoevaluare, de stabilire a propriilor obiective cognitive la această disciplină, capacitatea de a identifica sursele credibile pentru soluționarea problemelor de abordare a operei literare; priceperea de a consulta sursele bibliografice.
- **de aplicare:** interpretarea operelor artistice diverse ca gen și specie literară; aplicarea diferitor perspective de interpretare a textului literar (structuralistă, semiotică, mitologico-arhetipală, tematică, intertextualitate), elaborarea diferitor tipuri de texte interpretative (eseul, studiul critic, comentariul literar, analiza literară etc.).
- **de analiză:** analiză critică a informației din diferite surse bibliografice referitoare la abordarea didactică a textului literar; analiză a unor fapte de literatură etc.
- **de comunicare:** în limba română, într-o manieră clară, coerentă și precisă, oral și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale.
- **la nivel de integrare:** demonstrarea abilității de a discerne, a sistematiza, a analiza și a generaliza faptele legate de abordarea didactică a textului literar; evitarea interpretării și abordării didactice a textului literar din perspectiva unor clișee;
- probarea competenței de interpretare și de abordare a textului literar în conformitate cu noile teorii, metodologii, priceperea de a sintetiza etc.

Finalități de studii

La sfârșitul cursului studentul va putea să:

- cunoască principalele teorii referitoare la abordarea didactică a operei literare;
- cunoască perspectivele de interpretare a textului literar;
- abordeze din perspectivă didactică texte literare epice, lirice, dramatice;

- formuleze diferite tipuri de sarcini textuale din perspectiva recunoașterii cititorului/ elevului ca subiect al actului de creație;
- aplice diverse metode de interpretare a textului literar;
- demonstreze dexterități de gândire logică și de exprimare corectă și coerentă.

Precondiții

Cunoștințe de teorie literară, în special, privind interpretarea și abordarea didactică a operei literare acumulate pe parcursul studiilor anterioare la ciclul licență; cunoștințe de bază despre statutul cititorului ca subiect al actului de creație; cunoașterea unor metode moderne de studiere/abordare a textului literar; delimitarea reperelor metodologice de interpretare și de abordare didactică a operelor literare diverse ca gen, specie și formula artistică; capacități de comunicare corectă, orală și scrisă, prin aplicarea normelor de ortografie, ortoepie și de punctuație.

Unități de curs

Tema 1. Receptarea textului literar - element definitoriu al procesului de comunicare artistică. Actul creației ca act corelator dialectic (J-P. Sartre). Textul ca un act de co-producere (Umberto Eco). Receptarea artistică - act de „co-operare” și de „post-creație (H.R. Jauss, W. Iser, R. Barthes, T. Vianu, P. Cornea). Conceptele „intuiția rațională” (Kant) și „plăcere estetică” (Sartre). **Tema 2. Relația „autor – operă – receptor” în actul receptării.** Conceptele *Autor Model* și *Cititor Model*. Valoarea imanentă creată de autor/dimensiunea artistică. *Valoarea in actu* creată de cititor/dimensiunea estetică. Lectura ca act de creație. Teoria lui R. Muller-Freienfels privind categoriile de receptori („participantul” - dionisiac și „spectatorul” - raționalist). Intenția autorului și potențialele experiențe ale cititorului. **3. Textul literar: comprehensiune, interpretare, abordare didactică.** Definirea conceptelor „comprehensiune”, „interpretare”. Tipologia sarcinilor de comprehensiune a textului literar. Sarcini de interpretare, de analiză. Niveluri de interpretare a textului artistic: Nivelul reproductiv, productiv, creativ. **4. Perspective de receptare/interpretare didactică a textului literar.** Interpretarea tematică. Interpretarea biografică. Interpretarea mitologico-arhetipală. Intertextualitatea. Tipologie de sarcini. Reper metodologic. **5. Abordarea/ interpretarea textului literar din perspectivă structuralistă.** Promotori ai structuralismului: R. Jakobson, Claude Levi-Strauss, B Tomasevski ș.a. Algoritm de abordare a textului literar din perspectivă structuralistă. Analiza textului la nivel fonetico-prozodic, lexico-semantic, gramatical (morfologic, sintactic). **6. Metode și procedee de studiere a operelor lirice.** Neajunsuri în receptarea/interpretarea operelor lirice. Interpretarea operelor lirice din perspectiva trăsăturilor definitorii ale limbajului artistic (sugestivitate, opacitate, muzicalitate, sinonimie absentă, intraductibilitate etc.). Conceptele de structură de suprafață și de structură de adâncime în contextul receptării operelor lirice. Metodologii ale receptării operelor lirice. Rolul exercițiilor cu caracter creativ în procesul interpretării operelor lirice. Tipuri de sarcini textuale. Jocurile didactice: ideea migratoare, jocul figurilor de stil, jocul sintagmelor, combinări, Aula Academiei, Măriți, micșorați! ș.a. **7. Metodologia studierii operelor epice.** Lacune/neajunsuri în receptarea/interpretarea operelor epice. Interpretarea operelor epice din perspectiva conceptelor „fabulă” și „discurs” (Tz. Todorov). Metode hermeneutice de interpretare: lectura expresivă/comentată/ creatoare, comentariul literar etc. Metode și procedee activ-participative: brainstormingul; brainstormingul cu mapa de imagini, studiul de caz, simularea întâlnirii cu personajele operei literare, jocul de rol etc. Metode și procedee de dezvoltare a capacităților creative ale elevilor. **8. Relația „cititor – personaj”: modele de interacțiune.** Modelele asociativ, admirativ, simpatetic, kathartic, ironic. Relația „cititor – operă” din perspectiva conceptului „dedublare” (Ion Coteanu). Comprehensiune și receptare. Interpretarea ca modalitate principală a activității în cadrul receptării. Conceptul de valoare *in actu*. **9. Reper teoretico-metodologic ale studierii operelor dramatice.** Deficiențe în receptarea/interpretarea operelor dramatice. Reper estetic-literare ale receptării operelor dramatice. Reper metodologic ale receptării/interpretării operelor dramatice. Metode specifice interpretării operelor dramatice. **10. Abordarea operei artistice din perspectiva noțiunilor de teorie literară.** Abordarea textului din perspectiva figurilor de stil, a elementelor de versificație, a caracteristicilor estetice/ curenților literar.

Metode și tehnici de predare și învățare

Prelegerea; explicația; observarea, problematizarea; exercițiul; studiul de caz; lucrări practice

Strategii de evaluare

evaluarea initiala/predictiva – test oral, evaluarea continua /formativa - test scris, evaluarea sumativa/finala – lucrare scrisă.

Bibliografie

1. Barthes R. Plăcerea textului, ediția a II-a. Chișinău: Cartier, 2006, - 226 p.
2. Cornea Paul, Introducere în teoria lecturii, - Iași: Polirom, 1998, - p.305 p.
3. Eco Umberto. Limitele interpretării, - Constanța: Pontica, 1996, - 416 p.
4. Goraș-Postică V. Formarea competențelor prin intermediul metodelor interactive de predare-învățare-evaluare. În: Formare de competențe prin strategii didactice interactive (coord. Goraș-Postică V.), - Ch., 2008
5. Hadîrcă Maria Conceptualizarea evaluării competențelor comunicative și literare ale elevilor. Autoref. teză dr. ped. , - Chișinău, 2006, - 26 p.
6. Huizinga J. Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii, trad. de H.R. Radian, B: Humanitas, 2012, - 348 p.
7. Ilie E. Didactica limbii și literaturii române, - Iași: Collegium-Polirom, 2014, - 336 p.
8. Iser W. Actul lecturii. O teorie a efectului estetic, trad în l. rom. de Romanița Constantinescu, Pitești: Paralela 45, 2006, - 412 p.
9. Jauss H. R. Pentru o teorie a receptării, - B: Univers, 1983
10. Lintvelt Jaap. Încercare de tipologie narativă. Punctul de vedere. Teorie și analiză, traducere de Angela Martin, - București: Univers, 1985, - 272 p.
11. Lotman Iu.M. Lecții de poetică structurală, - B: Univers, 1970
12. Marino A. Hermeneutica ideii de literatură, - Cluj Napoca: Dacia, 1987,- 552 p.
13. Mașek V-E. Receptarea artistică. În: Estetica (coord. Gh. Achiței, M. Breazu ș.a.), B: Editura Academiei, 1983, p. 238 - 262
14. Moise Constantin, Elena Seghedin, Metode de învățământ. În: Psihopedagogie, coord. C. Cucuș, Iași: Polirom, 2009, - p. 341 - 391
15. Pavilescu Marilena, Metodica predării limbii și literaturii, române, B: Corint, 2010, - 384 p.
16. Pâslaru V. Introducere în teoria educației literar-artistice, ed a II-a, - Ch.: Sigma, 2014
17. Plett H. F., Știința textului și analiza de text, - B: Editura Univers,1983, - 445 p
18. Sâmișăian F. O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev, - B: Art, 2014, - 408 p.
19. Șchiopu C. Metodica predării literaturii române, Chișinău, 2009, -333p.
20. Șchiopu C. Receptarea operei literare prin stimularea gândirii asociative a elevilor. În: Limba română, 2020, nr. 2 -3 (aprilie - iunie), p. 164 – 170, ISSN 0235-9111
21. Șchiopu C. Parametri psihologici ai lecturii și interpretării operelor literare. În: Studia universitatis, 2020
22. Șchiopu C. Formarea la elevi a competenței de comunicare literară. În Limba română, 2020, nr 1, p. 296 - 301
23. Șchiopu C. Relația „profesor – operă literară – receptor”: o abordare teoretico-metodologică. În: Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică. Ch: Notograf Prim, 2020, nr. 1 (36), p. 114 - 118 (categoria B)
24. Șchiopu C. Conceptul de literatură: teorii și controverse. În: Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică. Ch: Notograf Prim, 2020, nr 1 (36), p. 101 – 106 (categoria B)
25. Șchiopu C. Dezvoltarea la elevi/studenti a aptitudinilor de scriere creativă. În: Limba română, 2019, nr. 1 -2, p. 131 – 138
26. Șchiopu C. Formarea la elevi a competenței de a formula idei pe marginea operei literare. În: Limba română, 2018, 7 – 8 (249-250), p. 315 - 321
27. Șchiopu C. Repere epistemice și metodologice ale receptării operei literare prin problematizare și algoritmizare. În: Acta et commentationes. Științe ale educației, 2019, nr.1 (15), p. 87 – 96. ISSN

28. Şchiopu C. Formarea elevilor ca interpreți ai operei literare în procesul studierii trăsăturilor ei de gen și specie. În: În: Didactica PRO, 2018, nr.3, p.21 – 25
29. Şchiopu C. Formarea elevilor ca interpreți ai operei literare în procesul studierii trăsăturilor ei de gen și specie. În: Studia Universitatis Moldaviae, Seria *Științe ale educației*, 2018, nr 5 (115), p. 18 - 23
30. Şchiopu C. Registre stilistice ale operei literare: o abordare teoretico-metodologică. În: Limba română, 2017, nr.5 -6, p.237 - 245
31. Şchiopu C. Dezvoltarea competențelor literar-artistice ale studenților în procesul receptării literaturii. În: Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică. Ch: Notograf Prim, 2017, nr. 2 (31), p. 115 - 118 (categoria C)
32. Şchiopu C. Valori și atitudini în interpretarea operei literare. În: Limba română, 2017, nr.3. p.88 - 95
33. Şchiopu C. Interpretarea operei literare din perspectiva unor elemente intratextuale. În: Limba română, 2017, nr. 2, p. 91 - 98
34. Şchiopu C. **Textul literar: comprehensiune și receptare/ Limba română, 2015, nr. 3-4, p. 114 - 120**
35. Şchiopu C. **The methodology of the literary-artistic education: definition and structure/ Journal of Educational Sciences & Psychology, vol. (LXVII), 2015, nr.1, p.30 – 38**
36. Şchiopu C. Theoretical Coordinates of the Literary-Artistic Education Methodology/ Educația 21, 2015, nr.13, (coautor V. Pâslaru), p.38 – 50, (index B+)
37. Todorov Tzvetan. Poetică și stilistică. Orientări moderne, - B: Univers, 1972, - 702 p., 2013, - p. 198
38. Vianu T, Estetica, - B: Orizonturi, - 438 p.

Denumirea programului de studii	DIDACTICA LIMBII ROMÂNE CA LIMBĂ NEMATERNĂ/ STRĂINĂ
Ciclul	II Masterat
Denumirea cursului	UTILIZAREA TIC ÎN ACTIVITĂȚI FORMALE ȘI NONFORMALE
Facultatea/ Catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra Limbă și Comunicare
Titular de curs	L.Petrenco, dr. conf.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	lpetrenco@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.O.009	5	2020	II	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Obiectivul major al disciplinei <i>Utilizarea TIC în activități formale și nonformale</i> este orientat spre dezvoltarea competențelor digitale în scopul predării limbii române ca limbă nematernă/străină, în concordanță cu abordările moderne în acest domeniu, valorificate dintr-o perspectivă inter- și transdisciplinară.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>Cognitive:</p> <ol style="list-style-type: none"> interpretarea conceptelor și teoriilor de instruire la distanță (on-line, e-learning); descrierea platformelor de instruire la distanță a limbii române ca limbă nematernă/străină; definirea termenului <i>instruire online, e-learning</i>; <p>Aplicative:</p> <ol style="list-style-type: none"> clasificarea/distingerea platformelor de instruire on-line; utilizarea cunoștințelor teoretice și practice specializate în instruirea on-line; posedarea abilităților de cercetare a instruirii on-line din diverse perspective metodologice; aplicarea metodelor activ-participative pentru facilitarea comunicării la distanță. <p>Integrative:</p> <ol style="list-style-type: none"> adaptarea realizărilor științifice la procesul de predare/învățare/evaluare on-line a limbii și literaturii române; utilizarea strategiilor moderne în instruirea la distanță a elevilor; demonstrarea capacităților de analiză în problemele de interes major ale domeniului și a problemelor ce interferează cu domenii conexe.
Finalități de studii realizate la finele cursului
<p>La sfârșitul cursului studentul va fi capabil să:</p> <ul style="list-style-type: none"> interpreteze concepte și teorii de instruire la distanță (on-line, e-learning); descrie platforme de instruire la distanță a limbii române ca limbă nematernă/străină; definăscă termenul <i>instruire online, e-learning</i>; clasifice/distingă platforme de instruire on-line; utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate în instruirea on-line; aplice metode activ-participative pentru facilitarea comunicării la distanță.

- utilizeze strategii moderne în instruirea la distanță a elevilor;
- demonstreze capacități de analiză în problemele de interes major ale domeniului și a problemelor ce interferează cu domenii conexe.

Precondiții

Pentru parcurgerea eficientă a cursului, masteranzii trebuie să demonstreze competențe și abilități formate în cadrul disciplinelor *Cultura informațională și tehnologii informaționale în pedagogie, Limba română contemporană, Didactica limbii și literaturii române ca limbă nematernă* din ciclul I, Licență.

Unități de curs

Tema 1. Clasificarea și eficiența tehnologiilor informaționale în scopuri didactice. Scopul aplicării TIC în procesul instructiv- educativ. Tehnologii informaționale de învățare, autoinstruire și evaluare. Clasificarea programelor de instruire/învățare la distanță. Cerințele față de TIC. Funcțiile didactice ale tehnologiilor informaționale. Eficiența TIC și probleme de utilizare. **Tema 2. Structura și conținutul unei ore la distanță de limba și literatura română.** Principiile de bază în elaborarea unei ore la distanță de limba și literatura română ca limbă-țintă. Dozarea materiei de instruire. Principiile de selectare a materialului de studiu. Structura lecției. **Tema 3. Modalități de formulare a sarcinilor didactice. Metode și tehnici de semantizare a cuvintelor noi. Exerciții fonetice.** Lexicul activ și pasiv al limbii române. Metode și tehnici de semantizare a lexicului studiat. Principii de selectare a cuvintelor pentru dezvoltarea competenței fonologice. Tipologia exercițiilor lexicale. Tipologia exercițiilor fonetice. **Tema 4. Situații de comunicare. Metode și tehnici de prezentare a exercițiilor gramaticale.** Situații de comunicare: definiții, caracteristici, structura. Principiul funcțional de învățare a fenomenelor gramaticale a limbii române ca limbă nematernă/străină. Elaborarea situațiilor de comunicare. Formularea sarcinilor de realizare a exercițiilor. Exerciții de evaluare. Tipologia exercițiilor gramaticale. Metode de evaluare a exercițiilor gramaticale. **Tema 5. Lucrul cu textul. Sarcini creative.** Clasificarea textelor. Principii de selectare și adaptare a textului didactic. Exerciții de verificare a înțelegerii textului. Clasificarea și caracteristica exercițiilor creative. Elaborarea exercițiilor post-textuale și a exercițiilor creative.

Metode și tehnici de predare și învățare

- ✓ predarea asistată de calculator (power point);
- ✓ problematizarea;
- ✓ dezbateră polemică;
- ✓ discursul;
- ✓ priet individual etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea 1: analiza unei platforme de predare-învățare-evaluare on-line; Evaluarea 2: proiect individual; Evaluare finală: prezentarea unei lecții de limba și literatură română la distanță în power-point.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Azanova H. B. Технические средства обучения в практике образовательной деятельности. <https://urok.1sept.ru/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D0%B8/615916/>
2. Коджаспирова Г.М., Петров К. В. К 57 Технические средства обучения и методика их использования: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб, заведений – М.: Издательский центр «Академия», 2001.
3. Мазунова, Л.К., Ризаева, Л.М. Общение в становлении личности и языковом образовании // Иностранные языки в школе, 2013. – № 2. – стр. 2-9.
4. Сысоев, П.В. Информатизация языкового образования: основные направления и перспективы // Иностранные языки в школе, 2012. – № 2. – стр. 2-9.
5. Сысоев, П.В. Информатизация языкового образования основные направления и перспективы

(окончание статьи) // Иностранные языки в школе, 2012. – № 3. – стр. 2-9.

6. L.Petrenco. Tehnici de lucru cu imaginea la predarea integrată a conținuturilor din ariile curriculare „Limbă și comunicare” și „Arte” În: *Studierea limbii române ca limbă nematernă/străină în contextul valorilor Europene: provocări și perspective*, conferință națională științifico-practică, ediția a 2-a, 20-21 aprilie 2018, Chișinău. P. 148-153. ISBN 978-9975-134-21-7 (în coautorat cu R. Iarvoi).
7. L.Petrenco. Studiarea limbii române la distanță, un deziderat al timpului. În: *Studierea limbii române ca limbă nematernă/străină în contextul valorilor Europene: provocări și perspective*, conferință națională științifico-practică, ediția a 2-a, 20-21 aprilie 2018, Chișinău. P. 263-267. ISBN 978-9975-134-21-7

Opțională:

1. Învățăm limba română împreună. Primii pași: Manual pentru copiii din diasporă: Nivelul A1/A.Barbăneagră, L.Cucu, A.Zavadchi, L.Petrenco, S.Corniciuc; OIM, BRD. – Chișinău: OIM, Misiunea în Moldova, 2018. (Tipografia „Foxtrot”). – 104 p. ISBN 978-9975-89-093-9
2. Învățăm limba română împreună. Primii pași: Manual pentru copiii din diasporă: Nivelul A2/A.Barbăneagră, L.Cucu, A.Zavadchi, L.Petrenco, S.Corniciuc; OIM, BRD. – Chișinău: OIM, Misiunea în Moldova, 2018. (Tipografia „Foxtrot”). – 104 p. ISBN 978-9975-89-093-9
3. L.Petrenco. Utilizarea TIC în procesul de predare-învățare la limba și literatura română. În: Conferința națională Științifico-practică: *Valori, dimensiuni și obiective ale educației interculturale în demersul didactic*, 5 mai 2017. ISBN 978-9975-136-72-3. 1 disc electronic (CD-ROM). Chișinău, Tipogr. Garamont Studio, 2018

Denumirea programului de studii	DIDACTICA LIMBII ROMĂNE CA LIMBĂ NEMATERNĂ/STRĂINĂ
Ciclul	II Masterat
Denumirea cursului	ABORDAREA INTERCULTURALĂ A PROCESULUI DIDACTIC
Facultatea Catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra Limba și Comunicare
Titular de curs	L.Petrenco, dr. conf.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	lpetrenco@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S. 01.O. 006	5	I	1	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Obiectivul disciplinei <i>Abordarea interculturală a procesului didactic</i> constă în dezvoltarea competenței interculturale în scopul aplicării acesteia la orele de limba și literatura română în școlile cu predare în limbile minorităților naționale.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>Cognitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretarea comunicării interculturale din perspectiva didactică; - descrierea comportamentelor și obiceiurilor unor culturi diferite, relevante pentru comunicarea didactică; - descrierea reprezentărilor și imaginilor oamenilor despre propriul grup etnic; - definirea termenului <i>celuilalt</i> pe principii culturale diferite; - identificarea barierelor de comunicare în cadrul discursului didactic; - stabilirea factorilor favorizanți ai comunicării didactice. <p>Aplicative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretarea caracteristicilor culturale în contextul didactic; - clasificarea/distingerea factorilor care blochează comunicarea didactică; - utilizarea cunoștințelor teoretice și practice specializate în diverse situații de comunicare; - posedarea abilităților de cercetare a fenomenelor interculturale din perspectiva didactică; - aplicarea metodelor activ-participative pentru facilitarea comunicării didactice. <p>Integrative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adaptarea realizărilor științifice din domeniu la procesul de predare/învățare/evaluare a limbii și literaturii române; - utilizarea strategiilor moderne în diverse medii culturale; - demonstrarea capacităților de analiză în problemele de interes major ale domeniului.
Finalități de studii realizate la finele cursului
La sfârșitul cursului studentul va putea să:
- interpreteze conceptul de comunicare interculturală din perspectiva didactică;

- descrie comportamentele și obiceiurile unor culturi diferite, relevante pentru comunicarea didactică;
- descrie reprezentările și imaginile oamenilor despre propriul grup etnic;
- definească termenul *celălalt* pe principii culturale diferite;
- identifice barierele de comunicare în cadrul discursului didactic;
- stabilească factorii favorizanți ai comunicării didactice;
- utilizeze cunoștințele teoretice și practice specializate în diverse situații de comunicare;
- aplice metodele activ-participative pentru facilitarea comunicării didactice;
- utilizeze strategiile moderne în diverse medii culturale;
- demonstreze capacități de analiză în problemele ce interferează cu domenii conexe.

Precondiții

Masteranzii trebuie să posede cunoștințe, competențe și abilități formate în cadrul disciplinelor *Retorica, Cultura informațională și tehnologii informaționale în pedagogie, Bazele comunicării, Istoria civilizației și culturii europene* din Ciclul I, Licență.

Unități de curs

1. **Comunicarea.** Definiții ale comunicării. Elementele comunicării. **Funcțiile, procesele și tipurile comunicării.** Comunicarea verbală, paraverbală, nonverbală. Evoluția cercetărilor teoretice asupra comunicării. 2. **Modele sociologice ale comunicării.** Comunicarea în societate. Modelul sociologic clasic de comunicare. **Socializarea.** Caracteristicile socializării. Comunicarea în organizații. Direcțiile și conținutul comunicării. Eficiența managementului informației. Roluri speciale de comunicare în organizații. Etapele unui proces de comunicare performant. Stiluri manageriale. Comunicarea de criză. 3. **Comunicarea didactică.** Definiții. Scopul comunicării didactice. **Elementele, particularitățile, funcțiile comunicării didactice.** Tipuri de comunicare. Clasificarea comunicării didactice după nivelul interacțiunii, canalul, codul utilizat. Elementele. Comunicarea socială vs. comunicarea didactică. 4. **Discursul.** Canoanele retoricii clasice. Recurs la antici. Nivelurile personalității și discursul. Etapele retoricii. **Arta dispoziției și compoziția discursului.** Antrenamentul vorbirii. Cuvântul. Arta de a convinge. 5. **Componentele nonverbale și paraverbale ale comunicării.** Elementele comunicării verbale. Comunicarea paraverbală (caracteristicile vocii). Elementele comunicării nonverbale. Limbagul nonverbal și paraverbal în diverse culturi. Comportamentul nonverbal și paraverbal în procesul didactic: recomandări și restricții. **Gestica.** Proiectarea limbajului pozitiv. Interpretarea gesturilor în diferite culturi. Apetența. Gestica în comunicarea didactică: rolul pozitiv și restricții. 6. **Ascultarea în comunicarea didactică.** Nivele de comunicare între vorbitor și ascultător. Zone de confort. Factori de relații constructivi și distructivi. 7. **Bariere și blocare în comunicarea didactică.** Cerințe pentru o comunicare eficientă. Bariere în comunicare. Definiție. Barierele comunicării din perspectiva complexelor personale. Blocaje în comunicare. Definiții. Clasificări ale blocajelor. Tipuri de mesaje ce duc la declanșarea reacțiilor defensive și modalități de prevenire a acestora. Metode de depășire a barierelor și de înlăturare a blocajelor în comunicarea didactică. 8. **Comunicarea interculturală în mediul școlar. Competența de comunicarea interculturală.** Fenomenul interculturalității: definiții, concepte, cercetări. Cadrul psihologic al procesului de comunicare. Comportamentul comunicativ. Societatea interculturală vs. procesul educativ. Caracteristicile școlii contemporane: modele, succese, probleme. 9. **Multiculturalismul normativ.** Identitatea socială a grupurilor etnice și comunicarea didactică. Imaginea de sine a grupurilor etnice și comunicarea didactică. Etnocentrismul. Stereotipuri. Metode și tehnici de elaborare a mesajelor constructive în context instructiv-educativ. 10. **Comunicarea vs. mass-media.** Efectele sociale ale mass-media. Impactul televiziunii și al Internetului asupra elevilor. Modele de influență (modelul „glonțului magic”, modelul „hegemoniei” mass-media, modelul „dependenței”, modelul „spiralei tăcerii” etc.). Educația media în școală: metode, eficiență, rezultate.

Metode și tehnici de predare și învățare

- ✓ predarea asistată de calculator (PowerPoint);
- ✓ problematizarea;
- ✓ dezbateri polemică;
- ✓ discursul;

✓ proiectul de grup etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea 1: analiza și prezentarea unei lucrări la tema programului de studiu; Evaluarea 2: proiect individual. Evaluare finală: prezentare PowerPoint.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Borcoman R., Mancaș M. *Arta comunicării și etica profesională*. Chișinău, Editura ASEM, 2016
2. Cara A., Miron Iu. *Bunele maniere*. Univers Pedagogic, Chișinău, 2016
3. *Interculturalitate. Cercetări și perspective românești.*, Coord. R.Poledna, F.Ruegg, C.Rus., Timișoara, 2003.
4. *Limba română – mijloc de integrare socială în Republica Moldova.*, Chișinău, ARC, 2004.
5. Petrenco L. *Dezvoltarea competenței de comunicare interculturală la orele de limba română în grupele alolingve*. În: Conferința Științifică de Totalizare a activității științifice a cadrelor didactice, UPS Ion Creangă, 22-23 martie 2018.
6. Petrenco L. *Strategii de elaborare a mesajului didactic în grupele alolingve*. În: „Probleme actuale de lingvistică română”, simp. cu participare intern. (2014; Chișinău). Probleme actuale de lingvistică română: In onorem profesorului universitar octogenar Anatol Ciobanu: Materialele simp. cu participare intern., 16-17 mai 2014/com. de red.: Cl. Cemârtan (et al.). – Chișinău: CEP USM, 2014. – 384 p. pag. 366-371. ISBN 978-9975-71-518-8
7. Petrenco L. *Tehnologii de elaborare și prezentare a discursurilor publice*. – Conferința științifică a studenților „Probleme ale științelor socioumane”. – Chișinău, Tipografia UPS Ion Creangă. 2012, p. 15 - 20. ISBN 978-9975-46-127-6 (coautor Căruntu-Caraman Livia)
8. Petrenco L. *Capcanele comunicării interculturale și metode de depășire a lor./ Diversitatea culturală și dialogul intercultural în procesul de comunicare: Materialele conferinței internaționale*, 22-23 octombrie 2010. – Ch.: UST, 2010, p.175-178
9. Vlădescu I. *Managementul relațiilor de comunicare într-o clasă de elevi*. În: STUDIA UNIVERSITATIS, nr.5, 2008, p. 137-145

Opțională:

1. Diamant C. *Comunicarea lingvistică și comunicarea prin imagini*. În: Limba română, nr. 5-6, 2013, p. 176-178
2. *Educație interculturală în Republica Moldova.*, Chișinău, ARC, 2004.
3. Petrenco L. *Depășirea barierelor în comunicare prin dezvoltarea vorbirii dialogate*. – Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Conferința de totalizare a muncii științifice și științifico-didactice a corpului profesoral-didactic pentru anul 2011. Volumul II. Chișinău, 2012, p. 159-164
4. Prutianu, Ș., *Antrenamentul abilităților de comunicare.*, Iași, Polirom, 2004.
5. Walther, G.R., *Influența limbajului pozitiv.*, București, Curtea veche, 2003.

Denumirea programului de studii	Didactica limbii române ca limbă nematernă/străină
Ciclul	II - Master
Denumirea cursului	Filosofia și axiologia educației (FAE)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Științe ale educației și informatică/ Științe ale educației și management
Titular de curs	Calaraș C., dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	calaras.carolina@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.001	5	I	1	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina de studiu *Filosofia și axiologia educației* (FAE) ghidează formarea concepției despre lume și viață, orientează și amplifică consolidarea cunoștințelor și a competențelor educației prin valori și pentru valori; a realizării analizei logice, hermenitice și euristice a conceptelor și concepțiilor pedagogice, a fenomenului educațional prin prisma teoriilor filosofice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- a identifica conceptele de bază ale filosofiei și axiologiei educației;
- a analiza definițiile educației în contextul epistemologiei, axiologiei, filosofiei analitice a educației și teleologiei;
- a caracteriza procesul de remodelare filosofică a idealului educațional în contextul schimbărilor prospective;
- a argumenta importanța valorilor și funcționalitatea lor în acțiunea educativă;
- a argumenta fundamentarea filosofică a educației și schimbările sociale;
- a compara teoriile filosofice cu privire la educație din epoca modernă și postmodernă.
- a elabora strategii de implementare a valorilor democratice în societatea contemporană.

Finalități de studii

- identificarea conceptelor de bază ale filosofiei și axiologiei educației;
- analizarea definițiilor educației în contextul epistemologiei, axiologiei, filosofiei analitice a educației și teleologiei;
- caracterizarea și remodelarea filosofică a idealului educațional în contextul schimbărilor prospective;
- argumentarea și demonstrarea importanței valorilor, funcționalitatea lor în acțiunea educativă;
- estimarea calității limbajului pedagogic prin prisma filosofiei analitice.
- interpretarea teoriilor filosofice cu privire la educație din epoca modernă și postmodernă.
- determinarea naturii sociale și a diacroniei acțiunii educative;
- elaborarea și valorificarea strategiilor de implementare a valorilor democratice în societatea contemporană.

Precondiții

Masteranzii trebuie să cunoască teoria, principiile, strategia, metodologia, formele educației și instruirii,

particularitățile de vârstă și de personalitate ale copiilor. Să posede abilități de proiectare-organizare și desfășurare a activităților didactice și educative. Să elaboreze strategii de optimizare a procesului educațional.

Unități de curs

1. Fundamentele filosofiei educației. Pedagogia – știință pozitivă și filosofică a educației. Filosofia - sinteză generală a cunoașterii.
2. Filosofia și axiologia educației în contextul pedagogiei postmoderne. FAE și existența umană.
3. Obiectul de studiu și problematica axiologiei educației. Valori scopuri și valori mijloace.
4. Filosofia analitică a educației. Analiza filosofică a limbajului pedagogic.
5. Epistemologia educației. Paradigmele educației și modelul pedagogic.
6. Ontologia educației. Explicația ontologică a educației. Viitorul educației.

Strategii de predare și învățare

- inductivă și deductivă;
 - metoda istorică și analitică;
 - metoda hermeneutică; metoda critică/ kantiană;
 - metoda modelării cognitive;
 - metoda analizei factoriale;
- eseu filosofic.

Strategii de evaluare

Se apreciază gradul și calitatea participării studenților în cadrul seminariilor:

- discuții, dezbateri, răspunsuri orale (I-a probă) – 30%,
- elaborarea portofoliului la disciplină și consultarea surselor bibliografice, (a II-a probă) – 30%.
- Rezultatele evaluării curente constituie 60 % din cota notei finale.
- **Examen** - se va aprecia calitatea elaborării și susținerii referatului filosofic/eseului filosofic structurat,

nota la examen va constitui 40 % din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Aristotel, *Metafizica*, București, Editura Academiei Române, 1965.
2. Călin, M., *Filosofia educației*, București, Ed. Aramis, 2001.
3. Călin, M., *Teoria și metateoria acțiunii educative*, București, Ed. Aramis, 2003.
4. Cuznețov L., Banuh, N., *Filosofia educației*, Chișinău, 2004.
5. Cuznețov, L., *Educație prin optim axiologic*, Chișinău, Primex-com. SRL., 2010
6. Cucoș, C., *Pedagogie și axiologie*, București, E.D.P., 2006.
7. Kant, Im., *Tratat de pedagogie.*, Iași, Agora, 1992.

Opțională:

1. Cristea, S. *Fundamentele științelor educației. Teoria generală a educației.*, Chișinău, Litera, 2003.
2. Gessen, S.I., *Bazele pedagogiei. (Introducere în filosofia aplicativă)*, M., 1995.
3. Niskier, A., *Filosofia educației.*, București, Ed. Economică, 2000.

Denumirea programului de studii	Didactica limbii române ca limbă nematernă/străină
Ciclul	II - Master
Denumirea cursului	Psihologia comunicării interculturale (PCI)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Științe ale educației și informatică/ Științe ale educației și management
Titular de curs	Calaraș C., dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	calaras.carolina@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.002	5	I	1	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii. Disciplina de studiu *Psihologia comunicării interculturale (PCI)* are menirea să formeze-consolideze la masteranzi abilități și competențe de comunicare interculturală (interpersonală/relaționare) eficientă și de utilizare a principiilor, formelor, tehnicilor și procedeelelor specifice comunicării interculturale/relaționării eficiente. Scopul cursului constă în dezvoltarea și formarea unei concepții integrale cu privire la psihologia comunicării interculturale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- a identifica și caracteriza conceptele de bază ale *Psihologia comunicării interculturale (PCI)*;
- a demonstra rolul comunicării interculturale în vederea formării-consolidării relațiilor inetrpersonale (intergrupale, intragrupale) eficiente;
- a identifica elementele constitutive ale comunicării interculturale eficiente (funcții, modele, stiluri, strategii, mijloace, forme, metode, tehnici si tehnologii);
- a forma-dezvolta competențe de comunicare interculturală/interpersonală la masteranzi prin intermediul tehnicilor, exercițiilor, sarcinilor individuale, intragrupale și intergrupale și a trainingurilor;
- a elabora strategii de eficientizare a competenței de comunicare interculturală/relaționare profesională la masteranzi.

Finalități de studii

- identificarea și caracterizarea conceptelor de bază ale *Psihologia comunicării interculturale (PCI)*;
- analizarea funcțiilor și formelor comunicării interculturale;
- caracterizarea psihologică a comunicării și analizarea rolurilor în comunicare interculturală/interpersonală;
- interpretarea formelor de comunicare/relaționare profesională;
- elaborarea strategiilor de rezolvare/mediere a conflictelor interculturale/interpersonale;

- proiectarea și desfășurarea auto-prezentărilor și prezentărilor electronice;
- elaborarea *Codului de comunicare interculturală/relaționare eficientă*.

Precondiții

Masteranzii trebuie să cunoască fundamentele teoretice și praxiologice ale pedagogiei și psihologiei generale și ale pedagogiei și psihologiei vârstelor; teoria, principiile, strategia, metodologia, formele educației și instruirii, particularitățile de vârstă și de personalitate ale copiilor de vârstă școlară mică. Să posede abilități de proiectare-organizare și desfășurare a activităților instructiv-educative.

Unități de curs

Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore contact direct		Ore lucr. ind.
			Curs	Seminar	
1.	Obiectul de studiu al disciplinei <i>Psihologia comunicării interculturale (PCI)</i> . Fundamentele teoretice și metodologice ale PCI.	18	2	1	15
2.	Funcțiile și formele comunicării.	26	4	2	20
3.	Caracteristici psihologice ale comunicării interculturale. Rolurile în comunicare interpersonală (intragrupală, intergrupală).	25	3	2	20
4.	Forme de comunicare profesională/relaționare.	28	4	4	20
5.	Conflictul ca dimensiune esențială a comunicării.	27	4	3	20
6.	Dimensiunea etică a comunicării interculturale (comunicării profesionale/relaționării).	26	3	3	20
	Total	150	20	15	115

Strategii de predare și învățare

- inductivă și deductivă;
- metoda istorică și analitică;
- metoda simulării;
- metoda modelării cognitive;
- metoda analizei factoriale;
- studiu de caz.

Strategii de evaluare

formativă – două probe:

- 1 – se va aprecia participarea în activitățile practice desfășurate în cadrul seminariilor – 30%;
- 2 – exerciții, sarcini individuale, de grup și intergrupale, simularea și analiza studiilor de caz – 30%.

Rezultatele evaluării formative constituie 60% din cota notei finale.

finală: examen. Portofoliu la o temă la alegere/ ppt (prezentare Power Point). Nota la examen va constitui 40% din cota notei finale.

aplicații practice – exerciții; traininguri, sarcini individuale, de grup și intergrupale; simularea și analiza studiilor de caz;

realizarea auto-prezentărilor și prezentărilor în format electronic.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Crețu T., *Psihologia vârstelor*. București, Editura Universității din București, 1994;
2. Mândăcanu V., *Etica pedagogică praxiologică*. Chișinău, Editura Pontos, 2010;
3. Pânișoară I-O., *Comunicarea eficientă*. Iași, Editura Polirom, 2003;
4. Popescu D., *Arta de a comunica*. București, Editura Economică, 1998;
5. Shapiro D., *Conflictul și comunicarea*. București, Editura ARC, 1998;
6. Рогов Е.Н., *Психология общения*. Москва, ООО Гуманитарный издательский центр Владос, 2005;
7. Панфилова А., *Психология общения*. Москва, Издательский Центр «Академия» 2013;
Gilles Amado., Andre Guitted, *Psihologia comunicării în grupuri*. Iași: Polirom, 2007.

Opțională:

8. Dinu M., *Comunicarea: repere fundamentale*. București, Editura Științifică, 1997;
9. Duck S., *Relațiile interpersonale: a gândi, a simți, a interacționa*. Iași, Polirom, 2000;
10. Гласс Л., *Я читаю ваши мысли*. Издательство «Современный литератор», 2006;
11. Иванова С., *Я слышу, что вы думаете на самом деле*. ООО «Альпина Паблишер» 2014;
12. Козлов Н., *Как относиться к себе и к людям, или Практическая психология на каждый день*. Изд.: «Эксмо» 2015.

Resurse electronice:

13. <http://europa2020.spiruharet.ro/wp-content/uploads/2015/04/Curs-Comunicarea-interculturala.pdf>
14. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/88_92_%20Aspecte%20psihologice%20ale%20dimensiunii%20interculturale%20in%20cadrul%20mediului%20educational.pdf
15. <http://aap.gov.md/files/publicatii/revista/articole/98/ro/Spinu.pdf>
16. http://euromentor.ucdc.ro/2012/vol3n22012/ro/5_psihologia-interculturala.pdf
https://seaopenresearch.eu/Journals/articles/MI_20_6.pdf

Denumirea programului de studii	Didactica limbii române ca limbă nonmaternă/străină
Ciclul	II
Denumirea cursului	Teoria și metodologia evaluării în învățământ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, catedra <i>Limbă și comunicare</i>
Titular de curs	Teleman Angela, doctor în pedagogie, conferențiar universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	telemanangela@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina *Teoria și metodologia evaluării în învățământ* are statut de disciplină fundamentală, construită în vederea explicitării conceptelor, metodologiei evaluării școlare și aprofundării achizițiilor pentru construirea unor demersuri evaluative concrete în învățământul general.

Disciplina *Teoria și metodologia evaluării în învățământ* oferă resurse pentru formarea profesională din perspectiva evaluării pedagogice, dezvoltând achizițiile dobândite în ciclul I.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

1. Interpretarea explicativă a conceptelor și teoriilor fundamentale ale evaluării pedagogice din perspectiva managementului curriculumului pentru învățământul general.
2. Raportarea cunoștințelor teoretice și aplicative din domeniul evaluării pedagogice în învățământul general la documentele de politici educaționale naționale și internaționale.
3. Valorificarea cunoștințelor fundamentale și de specialitate în procesul de formare în contextul evaluării pedagogice a activității de instruire.
4. Deciderea soluțiilor eficiente pentru situații de problemă din domeniul evaluării pedagogice în învățământul general.
5. Formularea și argumentarea punctelor de vedere proprii în domeniul de profesionalizare.
6. Autoevaluarea și evaluarea reciprocă a proceselor și produselor de învățare.
7. Proiectarea traseelor proprii de continuare a formării profesionale într-o manieră autodirijată sau autonomă.

Finalități de studii

La finalizarea cursului, masterandul va demonstra că este capabil:

1. să explice concepte, tendințe actuale ale teoriei evaluării din perspectiva managementului procesului de învățământ;
2. să implementeze teorii și metodologii moderne la proiectarea, desfășurarea demersurilor evaluative în clasele primare, în contextul politicilor educaționale actuale;
3. să analizeze resurse din domenii de specialitate și inter/transdisciplinare ca bază a valorificării ideilor teoretice în contexte de activitate și formare profesională;
4. să aprecieze schimbările din mediul educațional pentru a răspunde prompt la necesitățile de actualizare a

- activității și formării profesionale;
5. să comunice unui public larg cunoștințele și ideile obținute din studii în domeniul teoriei și metodologiei evaluării în învățământ;
 6. să-și autoevalueze achizițiile profesionale aferente teoriei și metodologiei evaluării în învățământ din perspectiva standardelor de competență profesională ale cadrelor manageriale din învățământul general;
 7. să adopte comportamente favorabile autonomiei în învățare, precum și continuării studiilor într-o manieră autodirijată sau autonomă.

Precondiții

Ciclul I (licență): *Didactica generală*

Conținutul unităților de învățare

Unitatea de învățare 1. Evaluarea pedagogică

Curs: Conceptualizarea evaluării școlare

Seminar: Considerații moderne în paradigma evaluativă

Unitatea de învățare 2. Niveluri ale evaluării

Curs: Evaluarea la nivel microstructural și macrostructural

Seminar: Evaluarea la nivel național și internațional

Unitatea de învățare 3. Demersul strategic evaluativ

Curs: Strategia evaluativă: repere conceptuale

Seminar: Complementaritatea strategiilor evaluative

Unitatea de învățare 4. Metode tradiționale de evaluare

Curs: Metode de evaluare clasice

Seminar: Repere metodologice în administrarea/elaborarea metodelor de evaluare clasice

Unitatea de învățare 5. Testul docimologic

Curs 1: Testul docimologic: repere conceptuale

Curs 2: Tipurile de itemi

Seminar: Repere metodologice în elaborarea testului docimologic

Unitatea de învățare 6. Metode complementare de evaluare

Curs 1: Metode de evaluare complementare

Curs 2: Descrierea metodelor complementare de evaluare

Seminar: Repere metodologice în administrarea/elaborarea metodelor de evaluare complementare

Unitatea de învățare 7. Remedierea pedagogică

Curs: Remedierea pedagogică

Seminar: Construirea strategiilor de remediere a rezultatelor școlare

Unitatea de învățare 8. Distorsiuni și divergențe în evaluare

Curs: Factori perturbatori în evaluare

Seminar: Modalități de înlăturare a divergențelor în evaluarea educațională

Metode și tehnici de predare și învățare

- Metode de dezvoltare a spiritului activ: conversația, explicația, exercițiul, problematizarea, studiu de caz, reflecția personală, demonstrația, dezbateră, învățarea prin problematizare, învățarea prin cooperare, etc.
- Metode de dezvoltare a spiritului critic: Metoda predării reciproce, 6 De ce?, Ipostaze ale verbului *a fi*, Pătratul argumentelor, Lectura împotriva, etc.;
- Metode de dezvoltare a spiritului creativ: Ingineria ideilor, Metoda FRISCO, Controversa creativă etc.
- Instrumente digitale: G Suite

Strategii de evaluare

- Evaluări curente: probe scrise
- Examen: eseu argumentativ

Bibliografie

Cadrul normativ:

1. *Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar*, aprobat prin Ordinul MECC nr. 70 din 30.01.2020.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/ordin_modificare_regulament_evaluare.pdf
2. *Metodologia privind continuarea la distanță a procesului educațional în condiții de carantină în învățământul primar, gimnazial și liceal*, aprobată prin Ordinul MECC nr. 351 din 19.03.2020.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/ordin_mecc_metodologia_invatamant_distanta.pdf?fbclid=IwAR34rYKyQLpQrKbgKvdLXBbMzhzxNex26ixYelUtD5Nu-8WaHNZkRS04M
3. *Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2020-2021*, aprobat prin Ordinul MECC nr. 396 din 06.04.2020.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/plan-cadru_2020-21.pdf
4. *Repere metodologice privind organizarea procesului educațional în învățământul primar în anul de studii 2020-2021*, aprobat prin Ordinul MECC nr. 839 din 18.08.2020.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/2_invatamant_primar_2020-2021_final_01.09.2020.pdf
5. *Instrucțiunea privind organizarea procesului educațional și aplicarea curriculumului național pentru învățământul general în condițiile activității simultane*, aprobată prin Ordinul MECC nr. 1272 din 04.10.2019.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/instructiune_privind_organizarea_procesului_educational_si_aplicare_a_curriculumului_national_pentru_invatamantul_primar_in_conditiile_activitatii_simultane-copy.pdf
6. *Nomenclatorul tipurilor de documentație școlară*, aprobat prin Ordinul MECC nr. 1467 din 12.11.2019.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/ordin_modificare_nomenclator_1.pdf
7. *Metodologia privind evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar*, aprobată prin Ordinul MECC nr. 1468 din 13.11.2019.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/mecd_1-4_15.11.2019_site.pdf
8. *Programa pentru testarea națională la Limba și literatura română*, validată prin Ordinul MECC nr. 1689 din 23.12.2019.
https://ance.gov.md/sites/default/files/llro_cl4_2019_programa.pdf
9. *Instrucțiunea privind managementul temelor pentru acasă în învățământul primar, gimnazial și liceal*, aprobată prin Ordinul MECC nr. 1249 din 22.08.2018.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/instructiune_teme_pentru_acasa.pdf
10. *Instrucțiunea privind organizarea învățământului la distanță pentru copiii cu dizabilități*, aprobată prin Ordinul MECC nr. 1934 din 28.12.2018.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/anexa_la_ordinul_nr_1934_din_28.12.2018.pdf
11. *Planul educațional individualizat. Structura-model și ghidul de implementare* (ediție revizuită și adaptată), aprobat prin Ordinul MECC nr. 671 din 01.07.2017.
http://edusoroca.md/wp-content/uploads/2018/09/PLANUL_educational_2018.pdf
12. *Standarde de competență profesională ale cadrelor manageriale din învățământul general*, aprobate prin Ordinul ministrului educației nr. 623 din 28.06.2016.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/standarde_cadre_manageriale.pdf
13. *Standarde de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general*, aprobate

prin Ordinul ministrului educației nr. 623 din 28.06.2016.

https://mecc.gov.md/sites/default/files/standarde_cadre_didactice.pdf

Literatură de specialitate:

14. Bocoș M. Ionescu M. Tratat de didactică modernă. Pitești: Paralela 45, 2009.
15. Bocoș M. Didactica disciplinelor pedagogice, un cadru constructivist. Pitești: Paralela 45, 2008.
16. Cerghit I. Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. Iași: Polirom, 2008.
17. Cristea S. Dicționar de pedagogie. Chișinău-București: Grupul Editorial Litera Internațional, 2002.
18. Cucuș C. Teoria și metodologia evaluării. Iași: Polirom, 2008.
19. Lisievici P. Evaluarea în învățământ: teorie, practică, instrumente. București: Aramis Print S.R.L., 2002.
20. Teleman, A. *Evaluarea formativă - abordare descriptivă*. În materialele: Conferința Națională cu participare Internațională „Calitatea educației-imperativ al societății moderne”, organizată de catedra Pedagogie Preșcolară, Educație Fizică și Dans a Universității Pedagogice de Stat ”Ion Creangă” din Chișinău, 4-5 decembrie, 2020.
21. Teleman, A. *Remedierea în evaluarea școlară*. In: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: materialele conf. șt. anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă”. Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”; coord. șt. Ig. RACU, col. red. C. PERJAN, G. TOPOR, A. SOLCAN [et al.]. Chișinău: S. n., 2016, vol. 2, seria 18, pp. 115-121